

Problematika návykových látek

Jaroslav Šejvl
Benešov – 15. 12. 2021

Návykové látky

Úvod

- Právní stav ke dni 1. prosince 2021.
- Názory zde vyjádřené jsou právním názorem autora a nejsou nijak (právně) závazné.
- Škola / školské zařízení; pedagog / pedagogický pracovník.

Co tedy čekáte?

- Nečekejte mnoho ...
- To je právo – ultima ratio a to nejen směrem k TP (ve výchově dětí).
- Výchovní funkce sankce. Jak sankcionovat?

Role?

- Partnerská – oboustranně / vícestranně.
- Práva a povinnosti – nejen v RCh (návykových látkách).
- Ostatní funkce – výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog, speciální pedagog, OSPOD, lékaři, SVP, PPP, OČTŘ.

Metodika MŠMT

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- Aktualizace / novelizace / vzdělání / kurzy / ...

Kde a jak hledat?

Webové stránky jednotlivých institucí

Wikipedie (ano i ne)

Sbírka zákonů (MV ČR) / ASPI

Zákony pro lidi (sbírka zákonů – monitor
změn – rozhodnutí soudů – ...)

9				6				3
1		5		9	3	2		6
	4			5				9
8						4	7	1
		4	8	7				
7		2	6		1			8
2								
5				3	2		9	4
	8	7		1	6	3	5	

Kdy? Jak?

- Informační kanály RSS.
- Minimálně 1x za rok (přípravný týden).
- Ideálně, jakmile se Vám nebude něco zdát / bude novela (když se o ní dozvíte).
- Spolupráce se zřizovatelem (krajský / obecní úřad / ...).

Formy RCh

1. **Návykové látky**
2. RCh v dopravě
3. Poruchy příjmu potravy
4. **Alkohol**
5. Syndrom CAN
6. Školní šikanování
7. Kyberšikana
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie a antisemitismus
10. Vandalismus
11. Záškoláctví
12. Krádeže (+ loupeže) – násilí
13. **Tabák**
14. Krizové situace spojené s násilím
15. Netolismus
16. Sebeпоškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování

Formy RCh

- 19. Příslušnost k subkulturám
- 20. Domácí násilí
- 21. Hazardní hraní (spojeno s netolismem)
- 22. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních (není součástí semináře)

Formy řešení

- Subjekt → pedagogický pracovník (školské zařízení)
- Subjekt → pedagogický pracovník → ZZ / rodič
- Subjekt → pedagogický pracovník → ZZ / rodič → OSPOD
- Subjekt → pedagogický pracovník → ZZ / rodič → (OSPOD) → správní orgán
- Subjekt → pedagogický pracovník → ZZ / rodič → (OSPOD) → OČTŘ

Návykové látky

Návykové látky

Drogy?

Návykové látky

Drogy?

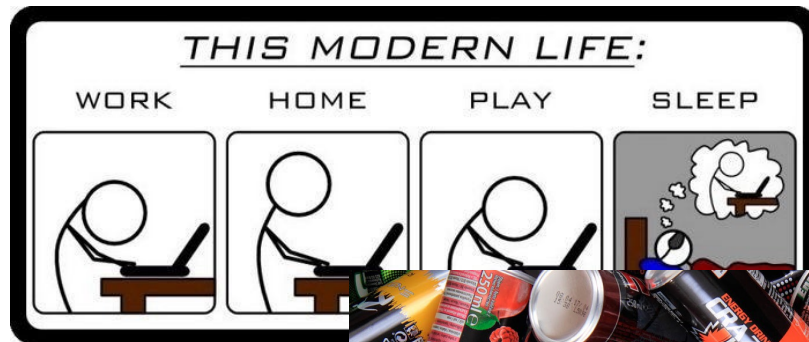
Návykové látky

Drogy?

Návykové látky

Drogy?

Návykové látky

A další drogy...

- *Matricaria chamomilla.*
- *Symphytum officinale.*
- *Urtica dioica.*
- *Humulus lupulus.*
- *Diacetylmorfin.*
- *Camellia sinensis.*
- *Coffea.*
- *Theobroma cacao.*
- *Erythroxylon coca.*
- *Cannabis sativa.*

Legislativa

- NV č. 458/2013 Sb., o seznamu výchozích a pomocných látek a jejich ročních množstevních limitech.
- NV č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek.
- Vyhláška č. 123/2006 Sb., o evidenci a dokumentaci návykových látek a přípravků, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 28/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 243/2009 Sb., o stanovení seznamu osob s uvedením jejich pracovišť, pro jejichž činnost se nevyžaduje povolení k zacházení s návykovými látkami a přípravky je obsahujícími.
- Vyhláška č. 53/2014 Sb., o tiskopisech formulářů podle zákona o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 54/2014 Sb., o vzorech formulářů a průkazu inspektora a limitních množstvích látek podle zákona o prekurzorech drog, ve znění pozdějších předpisů.

Legislativa

- Vyhláška č. 71/2014 Sb., o obsahu, formě a náležitostech vedení záznamů o činnosti s uvedenou látkou kategorie 1, ve znění pozdějších předpisů.
- Zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zák. č. 272/2013 Sb., o prekurzorech drog.
- Zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zák. ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.
- Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku), vydané pod sp. zn. Tpjn 301/2013.

Závislostní chování

- **Užití** nebo také **experiment** (jednorázový nebo opakovaný, tj. několik málo opakovaných, ale nepravidelných zkušeností). I užití/experiment vyžaduje odbornou pozornost, obzvláště s ohledem na věk, kdy byla látka užita, a typ návykové látky, kdy je i jednorázový experiment nebezpečný, může vést např. k předávkování, zdravotním potížím, úrazům, rozvoji psychických problémů (Gabrhelík et al., n.d.).

Závislostní chování

- **Užívání** lze definovat jako opakovanou zkušenost s (legální) návykovou látkou bez zakoušení závažných negativních dopadů. Tento typ užívání lze pro lepší názornost dávat do souvislosti s rekreačním užíváním návykových látek (jakkoli může být pojem rekreační užívání zavádějící a kontroverzní, více viz např. Kalina et al., 2003). Nicméně, užívání návykové látky nezletilým nemusí mít nutně negativní dopad na zdraví, může ale vystavovat dítě potížím v jiných oblastech a také ho zpravidla vystavuje hrozbě trestu nebo jiné formě postihu (Gabrhelík et al., n.d.).

Závislostní chování

- **Nadužívání (rizikové užívání)** je termín, kterým označujeme užívání legálních nebo nelegálních návykových látek, které již představuje riziko pro zdraví – např. pití nadměrných dávek alkoholu, užívání konopných drog v situacích, kdy je vyžadováno soustředění a je zde riziko úrazu (Gabrhelík et al., n.d.).

Závislostní chování

- **Zneužívání (problémové užívání)** vyjadřuje kontinuální (opakované) užívání legálních a/nebo nelegálních návykových látek i přes zjevné negativní následky (Gabrhelík et al., n.d.). .

Závislostní chování

- **Závislost** je nutkavé (kompulzivní) užívání návykových látek bez ohledu na důsledky. Vzniká po delší době kontinuálního užívání (obvykle v řádu měsíců až let). Fyzická závislost je typická pro některé typy návykových látek (např. tabák, opioidy, v pozdějších stadiích užívání i alkohol). Psychická závislost je spojena s nekontrolovatelnou touhou užít návykovou látku kompulzivitou a sníženou kontrolou užívání návykových látek (O'Brien, 2011). Je nutné upozornit na to, že ne všechny typy návykových látek vyvolávají závislost. Zároveň, psychická závislost je průvodním jevem vždy, fyzická závislost je výrazným jevem jen u některých látek. Psychická závislost je navíc v zásadě horším důsledkem než fyzická, protože fyzickou závislost a odvykací stav lze zvládnout relativně rychle a příznaků se lze zbavit v řádu dnů či týdnů, projevy psychické závislosti přetrvávají řadu měsíců i let (Kalina et al., 2003) (Gabrhelík et al., n.d.).

Závislostní chování

- Alkoholické nápoje
- Nealkoholické nápoje
- Energetické nápoje
- Tabákové výrobky
- Nikotinové sáčky (bez tabáku)
- Konopné látky
- Těkavé látky
- Stimulační látky
- Opioidy
- Halucinogeny
- Léčiva
- Nové syntetické látky
- Kombinace návykových látek

Závislostní chování

- Náhlá změna osobnosti – z tichého studenta se náhle stává hlučný a otravný student. Změna může být postupná a zjevná pouze při reflexi. Může to být samozřejmě i naopak.
- Změny nálady – změna z dobré na špatnou a zpět, zdánlivě bez důvodu, s výbuchy vyvolanými zdánlivě nepodstatnými událostmi, zhoršující se vztahy s rodinnými příslušníky a přáteli.
- Změny ve fyzickém vzhledu nebo pohodě – změny v hmotnosti, spánku a obecném zdraví mohou být náhlé nebo postupné; mohou zahrnovat setřelou řeč, pomalost, zřetelné nebo rozšířené zornice, mluvení, euforii, nevolnost a zvracení, nedbalost v péči o sebe, změny ve stravovacích návycích nebo spánku (Gabrhelík et al., n.d.).

Závislostní chování

- Změna výkonu ve škole – znatelné zhoršení výkonu (zvláště když byl student do té doby pilný/á), záškoláctví, zmeškané hodiny, ztráta zájmu o oblíbené aktivity.
- Zvýšená utajená komunikace s ostatními – často se to projevuje jako tajné telefonní hovory; některé z nich mohou být ovšem pouze typickým chováním dospívajících (Gabrhelík et al., n.d.).

Závislostní chování

- Zvýšená potřeba peněz – nákup léků nebo návykových látek stojí peníze a tím větší je potřeba peněz. Peníze však nejsou jedinou převáděnou komoditou mezi mladými lidmi; mohou to být různé věci osobní potřeby, oblečení, elektronika; výměnou za finance nebo návykové látky mohou být poskytovány také sexuální služby (Gabrhelík et al., n.d.).

Vymezení pojmů (§ 2 TabZák)

a) návykovou látkou alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování (srov. i § 130 tr. Zákoníku),

b) tabákovým výrobkem výrobek, který může být užíván a obsahuje, byť částečně, tabák, ať už geneticky upravený nebo neupravený,

c) kuřáckou pomůckou pomůcka určená či obvykle používaná ke kouření, vdechování, šňupání, sání nebo žvýkání tabáku nebo kouření bylinných výrobků určených ke kouření, s výjimkou zápalek, zapalovače, popelníku a pomůcky plnící převážně funkci uměleckého předmětu nebo funkci dekorační,

Vymezení pojmů (§ 2 TabZák)

- d) bylinným výrobkem určeným ke kouření výrobek, jehož základem jsou rostliny, byliny nebo ovoce, a který neobsahuje žádný tabák, může se užívat prostřednictvím inhalace ústy nebo nosem a jeho užívání zahrnuje jeho postupné spalování,
- e) elektronickou cigaretou výrobek, který lze použít pro užívání výparů obsahujících nikotin nebo jiných výparů prostřednictvím náustku, nebo jakákoliv součást tohoto výrobku, včetně náhradní náplně, zásobníku, nádržky i zařízení bez nádržky nebo zásobníku; elektronické cigarety mohou být jednorázové, opětovně naplnitelné pomocí náhradní náplně nebo nádržky nebo opakovaně použitelné pomocí jednorázových zásobníků,
- f) alkoholickým nápojem nápoj obsahující více než 0,5 % objemových ethanolu,

Vymezení pojmů (§ 2 TabZák)

m) orientačním vyšetřením dechová zkouška nebo vyšetření slin nebo stěru z kůže nebo sliznic, včetně jejich odběru, za účelem zjištění obsahu alkoholu nebo jiné návykové látky v těle; orientačním vyšetřením se rozumí též vyšetření moči příslušníkem nebo občanským zaměstnancem Vězeňské služby České republiky nebo úředníkem Probační a mediační služby,

n) odborným lékařským vyšetřením cílené klinické vyšetření lékařem, včetně odběru biologického materiálu,

o) odběrem biologického materiálu odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže nebo sliznic, s výjimkou odběru biologického materiálu pro orientační vyšetření,

p) nástupištěm prostor určený k nástupu a výstupu osob z prostředků veřejné silniční a drážní dopravy; není-li vymezení prostoru nástupiště zřejmé, nebo není-li viditelným značením takový prostor jinak vymezen, pokládá se pro účely tohoto zákona za nástupiště veřejně přístupný prostor o šířce 5 m a délce 30 m před a 5 m za označníkem zastávky ve směru jízdy dopravního prostředku.

Zákaz prodeje (§ 3 TabZák)

Zakazuje se prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety

- a) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,
- b) ve škole a školském zařízení,
- c) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- d) na akci určené pro osoby mladší 18 let,
- e) v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravního prostředku letecké dopravy,
- f) v prodejně s převažujícím sortimentem zboží určeného pro osoby mladší 18 let.

Zákaz prodeje (§ 3 TabZák)

Zakazuje se prodávat tabákové výrobky, kuřácké pomůcky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety prostřednictvím prodejního automatu, nelze-li vyloučit prodej těchto výrobků osobě mladší 18 let; za tím účelem musí prodejce prodávající prostřednictvím automatu zajistit ověření věku kupujícího osobou k tomu určenou.

Zakazuje se prodávat nebo podávat tabákové výrobky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety osobě mladší 18 let. Zakazuje se prodávat kuřácké pomůcky osobě mladší 18 let.

Obecné požadavky na el. cigarety (§ 3 vyhl. č. 37/2017 Sb.)

Návykové látky

Hračky napodobující obal alkoholických nápojů (§ 12 TabZák)

- Zakazuje se prodej a výroba hraček napodobujících tvar a vzhled obalu alkoholických nápojů.
- Zakazuje se dovoz hraček napodobujících tvar a vzhled obalu alkoholických nápojů.

Výrobky napodobující tabákové výrobky a kuřácké pomůcky (§ 4 TabZák)

- Zakazuje se prodej a výroba potravinářských výrobků a hraček napodobujících tvar a vzhled tabákových výrobků nebo kuřáckých pomůcek.
- Zakazuje se dovoz potravinářských výrobků a hraček napodobujících tvar a vzhled tabákových výrobků nebo kuřáckých pomůcek.

Nikotinové sáčky

Návykové látky

Nikotinové sáčky bez obsahu tabáku

- Výrobce, dovozce, maloobchodní prodejce a distributor nikotinových sáčků bez obsahu tabáku jsou povinni zajistit, aby tyto výrobky splňovaly požadavky na složení, vzhled, jakost a vlastnosti stanovené prováděcím právním předpisem (§ 12k zák. č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů).

Nikotinové sáčky bez obsahu tabáku

- Výrobce, dovozce, maloobchodní prodejce a distributor nikotinových sáčků bez obsahu tabáku jsou povinni způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem zajistit na jednotkovém balení uvedení
 - a) údajů podle § 12d odst. 1 písm. a) až d),
 - b) seznamu všech složek obsažených ve výrobku,
 - c) obsahu nikotinu ve výrobku,
 - d) množství nikotinu v dávce,
 - e) čísla šarže nebo rovnocenného údaje, který umožní určit místo a dobu výroby,
 - f) údaje o uchování výrobku mimo dosah osob mladších 18 let a
 - g) zdravotního varování.

Zákaz kouření a používání el. cigaret (§ 8 TabZák)

- Zakazuje se kouřit
- a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- b) v tranzitním prostoru mezinárodního letiště, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření,
- c) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,
- d) v dopravním prostředku veřejné dopravy,
- e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, s výjimkou stavebně odděleného prostoru vyhrazeného ke kouření v uzavřeném psychiatrickém oddělení nebo v jiném zařízení pro léčbu závislostí,
- f) **ve škole a školském zařízení,**
- g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

Zákaz kouření a používání el. cigaret (§ 8 TabZák)

- h) v prostoru dětského hřiště a sportoviště určeného převážně pro osoby mladší 18 let,
 - i) ve vnitřním prostoru všech typů sportovišť,
 - j) ve vnitřním zábavním prostoru, jako je kino, divadlo, výstavní a koncertní síň a sportovní hala, a dále v jiném vnitřním prostoru po dobu pořádání kulturní a taneční akce,
 - k) ve vnitřním prostoru provozovny stravovacích služeb, s výjimkou užívání vodních dýmek,
 - l) v prostoru zoologické zahrady, s výjimkou vnějších prostor, které provozovatel zoologické zahrady ke kouření vyhradí.
-
- (2) Zakazuje se používat elektronické cigarety v místech uvedených v odstavci 1 písm. a) až j), s výjimkou prostor, na které se zákaz kouření nevztahuje.

Zákaz a omezení prodeje a podávání alkoholických nápojů (§ 11 TabZák)

- Bez ohledu na ustanovení odstavce 1 se zakazuje prodávat nebo podávat alkoholické nápoje
 - a) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem,
 - b) ve škole a školském zařízení, nejde-li o prodej nebo podávání v prostoru školy a školského zařízení využívaného v rámci soustavné přípravy na budoucí povolání v oborech vzdělání se zaměřením na gastronomii, hotelnictví, zemědělství, potravinářství nebo potravinářskou chemii,
 - c) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,

Zákaz a omezení prodeje a podávání alkoholických nápojů (§ 11 TabZák)

- d) na akci určené pro osoby mladší 18 let,
- e) ve stánku, s výjimkou stánku s občerstvením a příležitostného prodeje podle § 14,
- f) v dopravním prostředku určeném pro veřejnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou veřejného dopravního prostředku dálkové železniční, letecké, vodní a dálkové autobusové dopravy, a dále dopravního prostředku pro veřejnou hromadnou dopravu osob užitého pro zájezdovou dopravu, cestovní ruch, nostalgické, historické a propagační jízdy a jízdy na objednávku,
- g) na veřejnosti přístupné sportovní akci, s výjimkou alkoholického nápoje obsahujícího nejvýše 4,3 % objemová ethanolu a vína.

Zákaz a omezení prodeje a podávání alkoholických nápojů (§ 11 TabZák)

- Zákaz prodeje nebo podávání alkoholických nápojů neplatí v prostoru uvedeném v odstavci 2 písm. b) po dobu, kdy v něm neprobíhá vyučování nebo výchovná činnost a po kterou provozovatel školy nebo školského zařízení tento prostor poskytl pro jiné účely, než je určen.
- Zakazuje se prodávat alkoholické nápoje prostřednictvím prodejního automatu.
- Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě mladší 18 let.
- Zakazuje se prodávat nebo podávat alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek.
- Zakazuje se prodávat alkoholický nápoj osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

Některé podmínky prodeje nebo podávání alkoholických nápojů (§ 13 TabZák)

- Prodejce alkoholických nápojů je povinen na místech jejich prodeje umístit pro spotřebitele zjevně viditelný text zákazu prodeje alkoholických nápojů osobám mladším 18 let. Text zákazu prodeje musí být pořízen v českém jazyce černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně 2 cm.
- Osoba prodávající nebo podávající alkoholické nápoje musí být starší 18 let, **nejde-li o osobu, u níž je tento prodej nebo podávání součástí soustavné přípravy na budoucí povolání v oborech vzdělání se zaměřením na gastronomii, hotelnictví a turismus, obchod, potravinářství nebo potravinářskou chemii.**

Příležitostný prodej alkoholických nápojů (§ 14 TabZák)

- Alkoholické nápoje, s výjimkou lihovin podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího definici a popis lihovin, lze v rámci příležitostného prodeje prodávat na ochutnávce vína, ochutnávce částečně zkvašených hroznových moštů, farmářském a tradičním trhu, veřejnosti přístupné slavnosti, tradiční, kulturní, taneční a jim podobné akci; na veřejnosti přístupné sportovní akci lze v rámci příležitostného prodeje prodávat alkoholické nápoje obsahující nejvýše 4,3 % objemová ethanolu a víno.
- (2) Lihoviny lze v rámci příležitostného prodeje prodávat pouze na ochutnávce lihovin, výročním, farmářském a tradičním trhu, veřejnosti přístupné slavnosti, tradiční, kulturní, taneční a jim podobné akci.

Obecně závazná vyhláška obce (§ 17 TabZák)

- Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat kouření a zakázat používání elektronických cigaret na veřejném prostranství, které se nachází v blízkosti školy, školského zařízení nebo jiného prostoru vyhrazeného pro aktivity osob mladších 18 let.
- Obec může dále obecně závaznou vyhláškou
 - a) zakázat konzumaci alkoholických nápojů na veřejně přístupném místě nebo veřejnosti přístupné akci, pokud je toto místo nebo akce přístupná osobám mladším 18 let,
 - b) omezit nebo zakázat v určitých dnech nebo hodinách nebo na určitém místě prodej, podávání a konzumaci alkoholických nápojů v případě konání kulturní, sportovní nebo jiné společenské akce přístupné veřejnosti.

Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

- Osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, se zakazuje vstupovat a zdržovat se
 - a) ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru, kde by mohla způsobit sobě nebo jiné osobě škodu,
 - b) v dopravním prostředku veřejné dopravy,
 - c) ve veřejně přístupném prostoru budovy související s veřejnou dopravou,
 - d) v přístřešku zastávky a nástupiště veřejné dopravy,
 - e) ve zdravotnickém zařízení a v prostorech souvisejících s jeho provozem, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním zdravotních služeb těmto osobám,
 - f) ve škole a školském zařízení,

Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

- g) v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, kde je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- h) na dětském hřišti a sportovišti určeném pro osoby mladší 18 let,
- i) v zařízení sociálních služeb, pokud se nejedná o vstup a pobyt spojený s poskytováním sociálních služeb těmto osobám,
- j) v prostoru, kde probíhá sportovní akce,
- k) v prostoru budovy orgánu veřejné moci, nezdržuje-li se tam osoba v souvislosti s výkonem působnosti tohoto orgánu veřejné moci.

Zákaz vstupu pro osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

- Zjistí-li vlastník prostoru uvedeného v odstavci 1 písm. a), d) a h), provozovatel dopravního prostředku veřejné dopravy, poskytovatel zdravotních služeb, **škola nebo školské zařízení**, zřizovatel nebo poskytovatel služeb v zařízení, provozovně nebo v prostoru uvedeném v odstavci 1 písm. g), poskytovatel sociálních služeb, pořadatel sportovní akce nebo orgán veřejné moci **porušení zákazu uvedeného v odstavci 1, je povinen osobu, která nedodrží zákaz podle odstavce 1, vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.**

Zákaz požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky

- Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- Zajistit ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich vnášení do školy. Řešit samozřejmě i vstup pod vlivem návykových látek

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezletilých žáků nezbytné relevantní informace.
- Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- Působit preventivně na žáky v oblasti užívání návykových látek.
- Do veškerých poučení o ochraně zdraví zakotvit informace o rizicích užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i zákonným zástupcům nezletilých žáků, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
- Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek, jejich vnášením nebo distribucí je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi a orgány – externími subjekty realizujícími primárně preventivní programy, školskými poradenskými zařízeními, Policií ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) apod.

Doporučení (Gabrhelík et al., n.d.)

- V případě externích subjektů realizujících preventivní programy ve školách a školských zařízeních preferovat programy, jejichž odborná způsobilost byla ověřena nebo certifikována a efektivita programů je vyhodnocována.
- V případech, které stanoví zákonné předpisy, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům nezletilého žáka.

Zákon o návykových látkách (§ 39 odst. 2)

- Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
 - a) neoprávněně přechovává návykovou látku v malém množství pro vlastní potřebu,
 - b) neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo
 - c) umožní neoprávněné požívání návykových látek osobě mladší 18 let, nejde-li o čin přísněji trestný.
- Za přestupek podle lze uložit pokutu do 15 000 Kč.

Pojem návyková látka

- Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek
- Příloha č. 1 až 3: omamné látky
- Příloha č. 4 až 7: psychotropní látky

Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu: Tpjn 301/2013 (vybrané látky)

Druh látky	Množství větší než malé	Kvalitativní hledisko
Metamfetamin	Více než 2g	0,6g
Heroin	Více než 1,5g	0,5g
Kokain	Více než 1g	0,54g
LSD	5 ks	0,000 134g
Extáze	4 tbl.	0,03
Lysohlávky	Více než 40 plodnic	0,05
Hašiš	Více než 5g	1 THC
Marihuana	Více než 10g sušiny/ Více než 5 rostlin	1,5 THC

Návykové látky

Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

- Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Rozhodnutí NS ze dne 13. 3. 2014 (Tpjn 301/2013)

- I. Pro naplnění znaku spočívajícího v přechovávání pro vlastní potřebu ve smyslu § 284 odst. 1, 2 tr. zákoníku postačí po formální stránce jakýkoliv způsob držení omamné nebo psychotropní látky či jedu bez povolení pro sebe, aniž by ji pachatel musel mít přímo při sobě. Přechováváním „pro vlastní potřebu“ se rozumí určení takové látky pro osobní spotřebu, tedy výhradně pro pachatele tohoto trestného činu a nikoho jiného. Musí však jít o držení takové látky v množství převyšujícím dávku potřebnou pro držitele (podle stupně jeho závislosti), neboť držení jen jedné dávky konzumentem drog před jejím použitím není přechováváním, ale jen tzv. spotřební držbou.

Rozhodnutí NS ze dne 13. 3. 2014 (Tpjn 301/2013)

- Za „množství větší než malé“ ve smyslu § 284 odst. 1, 2 tr. zákoníku je třeba obecně považovat takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které vícenásobně – podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých látek – převyšuje běžnou dávku obvyklého konzumenta.
- Orientační hodnoty určující „množství větší než malé“ u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících jsou uvedeny v příloze k tomuto stanovisku. Při závěru o naplnění uvedeného znaku je třeba podpůrně zohlednit, zda šlo o prvokonzumenta či uživatele těchto látek v pokročilém stadiu závislosti, případně i jiné skutečnosti ovlivňující míru ohrožení života nebo zdraví uživatele.

Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

- Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.
- Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

- Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

- Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

- Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
- a) jako člen organizované skupiny,
- b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,
- c) ve značném rozsahu, nebo
- d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

Šíření toxikomanie

- Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
- Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
 - a) jako člen organizované skupiny,
 - b) vůči dítěti, nebo
 - c) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 6 zák. o OSPOD

- Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,
 - a) jejichž rodiče
 - 1. zemřeli,
 - 2. **neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti**, nebo
 - 3. **nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti**;
 - b) které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěření dítěte do její výchovy;
 - c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že **zanedbávají školní docházku**, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, **požívají alkohol nebo návykové látky**, jsou **ohroženy závislostí**, **žijí se prostitucí**, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky podle zákona upravujícího přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;
 - d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;

§ 6 zák. o OSPOD

- e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
- f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- g) **které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;**
- h) které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;
- **pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.**

Nepřekažení trestného činu (§ 367 odst. 1 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin vraždy (§ 140), zabití (§ 141), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), ..., obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), ..., loupeže (§ 173), ..., vydírání podle § 175 odst. 3 a 4, ..., znásilnění (§ 185), pohlavního zneužití (§ 187), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), ..., nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), ..., a **spáchání** nebo **dokončení** takového trestného činu **nepřekazí**, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

Nepřekažení trestného činu (§ 367 odst. 2 TZ)

Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li trestný čin překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

Překazit lze i oznámením.

Neoznámení trestného činu (§ 368 odst. 1 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin vraždy (§ 140), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), ..., obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), ..., zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), ..., a takový trestný čin **neoznámí** bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, nadřízenému, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

Neoznámení trestného činu (§ 368 odst. 2 TZ)

Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

Co dělat, když ...

- Užití NL ve škole (alkohol – tabák – omamné a psychotropní látky)
- Distribuce NL ve škole (alkohol – tabák – omamné a psychotropní látky)
- Nález NL ve škole (alkohol – tabák – omamné a psychotropní látky)
- Přechovávání NL ve škole (alkohol – tabák – omamné a psychotropní látky)

Zneškodňování odpadů a přebytečných a nepoužitelných návykových látek a přípravků

- Při nakládání s nepoužitelnými návykovými látkami a přípravky, jakož i s odpadem je obsahujícím, se postupuje stejně jako při nakládání s nebezpečnými odpady, včetně vedení jejich evidence podle zákona upravujícího nakládání s odpady (§ 14 odst. 4 zák. č. 167/1998 Sb.).
- Zneškodňování nepoužitelných návykových látek a přípravků, jakož i odpadu je obsahujícího, které nejsou léčivem podle zvláštního zákona, lze provádět jedině za přítomnosti zástupce krajského úřadu. Osoba provádějící zneškodnění o něm sepíše zápis, který podepíše přítomný zástupce krajského úřadu (§ 13 odst. 4 zák. č. 167/1998 Sb.).

Odstraňování léčiv

- § 88 zák. č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech).
- Zák. č. 541/2020 Sb., o odpadech.
- Vyhl. č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů) – 18: Odpady ze zdravotnictví a veterinární péče a/nebo z výzkumu s nimi souvisejícího /s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadu ze stravovacích zařízení, které se zdravotnictvím bezprostředně nesouvisí).

Orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření

- Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba,
 - a) u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,
 - b) u které je důvodné podezření, že se požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek,
 - c) u které je důvodné podezření, že přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila jiné osobě škodu na majetku v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky,

Orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření

- d) která je mladší 18 let a u níž je důvodné podezření, že
 - 1. alkoholický nápoj požila nebo jí byl v rozporu s tímto zákonem prodán nebo podán alkoholický nápoj nebo jí byla konzumace alkoholického nápoje jinak umožněna, nebo
 - 2. jinou návykovou látku užila, nebo jí bylo užití jiné návykové látky umožněno,
- e) která je ve výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody,
- f) která vykonává ústavní ochranné léčení, anebo ambulantní ochranné léčení protialkoholní nebo protitoxikomanické, nebo
- g) které byl soudem uložen trest obecně prospěšných prací nebo které bylo soudem nebo státním zástupcem uloženo vykonat společensky prospěšnou činnost anebo zdržet se požívání alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek.

Výzva k orientačnímu vyšetření a k odbornému lékařskému vyšetření

- Vyzvat osobu podle § 20 odst. 1 ke splnění povinnosti podrobit se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření je oprávněn v rámci své působnosti a za podmínek stanovených jinými právními předpisy příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, příslušník nebo občanský zaměstnanec Vězeňské služby, úředník Probační a mediační služby, **pracovník zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, který je k tomu písemně pověřen ředitelem takového zařízení**, strážník obecní policie nebo osoba pověřená kontrolou podle jiného právního předpisu. Příslušník Policie České republiky a strážník obecní policie je oprávněn vyzvat osobu mladší 18 let podrobit se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření za podmínek stanovených v § 20 odst. 1 písm. d).

Výzva k orientačnímu vyšetření a k odbornému lékařskému vyšetření

- Vyzvat osobu podle § 20 odst. 1 ke splnění povinnosti podrobit se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření je dále oprávněn za podmínek stanovených jinými právními předpisy zaměstnavatel povinné osoby nebo ošetřující lékař povinné osoby.
- Má-li být odborné lékařské vyšetření provedeno ve zdravotnickém zařízení, poskytovatele zdravotních služeb a zdravotnické zařízení k provedení vyšetření určí a dopravu vyšetřované osoby do zdravotnického zařízení zajistí ten, kdo tuto osobu k vyšetření podle odstavce 1 nebo 2 vyzval.

Osoby provádějící orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření

- Orientační vyšetření provádí příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, strážník obecní policie, příslušník nebo občanský zaměstnanec Vězeňské služby, úředník Probační a mediační služby, pracovník zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, který je k tomu písemně pověřen ředitelem takového zařízení, zaměstnavatel, osoba pověřená kontrolou nebo zdravotnický pracovník.

Osoby provádějící orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření

- Odborné lékařské vyšetření provádí poskytovatel zdravotních služeb, který splňuje podmínky pro provedení tohoto vyšetření v rámci jím poskytovaných zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách.
- Pokud osoba, která je povinna se podrobit odbornému lékařskému vyšetření, ohrožuje sebe nebo jinou osobu nebo poškozuje majetek poskytovatele zdravotních služeb, může poskytovatel zdravotních služeb požádat o součinnost Policii České republiky, obecní policii a v případě osob ve výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody Vězeňskou službu.

Bezpečnost ve školách (§ 29 školského zákona)

- Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.
- Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Ministerstvo stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

Práva a povinnosti dětí umístěných v zařízení

- Dítě s nařízenou ústavní výchovou má povinnost podrobit se na výzvu ředitele zařízení vyšetření, zda není ovlivněno alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Je-li pro vyšetření třeba odebrat krev, je dítě povinno strpět, aby mu lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev, pokud to není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví [§ 20 odst. 2 písm. e) o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů].

Stav vylučující způsobilost

- Stav vyznačující se ztrátou schopnosti bezpečně vykonávat takovou činnost, a to v důsledku vlivu užití návykové látky (srov. R 26/2008).
- S ohledem na to je třeba ke každému jednotlivému případu přistupovat v zásadě individuálně a v každém jednotlivém případě posuzovat do jaké míry v něm byla užitou návykovou látkou ovlivněna schopnost pachatele vykonávat konkrétní činnost ohrožující zákonem chráněné hodnoty.
- Nevyžaduje se přitom, aby se pachatel dostal do stavu zcela vylučujícího výkon dané činnosti, případně aby upadl do bezvědomí nebo ztratil schopnost běžné komunikace, ale plně postačuje, když vlivem užití návykové látky ztratí schopnost bezpečně vykonávat danou činnost, tedy činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu (viz R 54/1968, R 36/1984, R 23/2011) (Durdík, 2015).

Stav vylučující způsobilost

- Jestliže je u řidiče motorového vozidla zjištěno, že v době jízdy měl nejméně jedno promile alkoholu v krvi, pak je v důsledku toho - podle poznatků lékařské vědy - vždy vyloučena jeho způsobilost bezpečně řídit motorové vozidlo (R 26/2008, R 36/1984).
- Závěr o naplnění zákonných znaků trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 je však možný též tehdy, je-li v konkrétním případě zjištěno, že i menší množství alkoholu v krvi řidiče blížící se hranici jednoho promile vylučovalo jeho způsobilost řídit motorové vozidlo. V konkrétních případech tedy tomuto závěru nebrání okolnost, že u řidiče byla zjištěna v době řízení nižší hladina alkoholu v krvi než jedno promile, pokud jeho schopnosti řídit motorové vozidlo i při této nižší hladině alkoholu v krvi byly sníženy v rozsahu, jaký předpokládá § 274 (R 12/1985). V takových případech mohou být důkazem o míře ovlivnění řidiče alkoholem a o vyloučení jeho způsobilosti řídit motorové vozidlo zejména svědecké výpovědi, například výpovědi spolujezdců, dalších účastníků silničního provozu, zasahujících policistů a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření (R 26/2008, srov. též R 36/1984-II). Tento závěr naopak nelze dovodit jen ze samotné skutečnosti, že jízda byla vykonána za zvýšených nároků na schopnosti řidiče (R 36/1984-II) (Durdík, 2015).

Stav vylučující způsobilost

- Jestliže je u řidiče motorového vozidla zjištěno, že v době jízdy měl nejméně jedno promile alkoholu v krvi, pak je v důsledku toho - podle poznatků lékařské vědy - vždy vyloučena jeho způsobilost bezpečně řídit motorové vozidlo (R 26/2008, R 36/1984). Závěr o naplnění zákonných znaků trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 je však možný též tehdy, je-li v konkrétním případě zjištěno, že i menší množství alkoholu v krvi řidiče blížící se hranici jednoho promile vylučovalo jeho způsobilost řídit motorové vozidlo. V konkrétních případech tedy tomuto závěru nebrání okolnost, že u řidiče byla zjištěna v době řízení nižší hladina alkoholu v krvi než jedno promile, pokud jeho schopnosti řídit motorové vozidlo i při této nižší hladině alkoholu v krvi byly sníženy v rozsahu, jaký předpokládá § 274 (R 12/1985). V takových případech mohou být důkazem o míře ovlivnění řidiče alkoholem a o vyloučení jeho způsobilosti řídit motorové vozidlo zejména svědecké výpovědi, například výpovědi spolujezdců, dalších účastníků silničního provozu, zasahujících policistů a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření (R 26/2008, srov. též R 36/1984-II). Tento závěr naopak nelze dovodit jen ze samotné skutečnosti, že jízda byla vykonána za zvýšených nároků na schopnosti řidiče (R 36/1984-II).
- Hladina alkoholu v krvi pod 0,2 g/kg je brána za fyziologickou (spodní hranice 0,22 g/kg).

Odbourávání alkoholu u muže ([https://www.blesk.cz/galerie/radce-](https://www.blesk.cz/galerie/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=7)

[zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=7](https://www.blesk.cz/galerie/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=7))

Muž 80 kg	Pivo 10° čas		Pivo 12° čas		Víno čas		Lihovina 40% čas	
	0,5 2:15	0,5 l 2:45	0,2 l 2:28	0,5 dl 3:15
	1 l 4:30	1 l 5:30	0,4 l 4:56	1 dl 4:30
	1,5 l 6:45	1,5 l 8:15	0,6 l 7:24	1,5 dl 6:45
	2 l 9:00	2 l 11:00	0,8 l 9:52	2 dl 9:00
	2,5 l 11:15	2,5 l 13:45	1 l 12:20	2,5 dl 11:15
	3 l 13:30	3 l 16:30	1,2 l 14:48	3 dl 13:30
	3,5 l 15:45	3,5 l 19:15	1,4 l 17:16	3,5 dl 15:45
	4 l 18:00	4 l 22:00	1,6 l 19:44	4 dl 18:00
	4,5 l 20:15	4,5 l 24:45	1,8 l 22:12	4,5 dl 20:15
	5 l 22:30	5 l 27:30	2 l 24:40	5 dl 22:30

Odbourávání alkoholu u ženy ([https://www.blesk.cz/galerie/radce-](https://www.blesk.cz/galerie/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=8)

[zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=8](https://www.blesk.cz/galerie/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=8))

Žena 60 kg	Pivo 10° čas		Pivo 12° čas		Víno čas		Lihovina 40% čas	
	0,5 3:42	0,5 l 4:31	0,2 l 4:04	0,5 dl 3:42
	1 l 7:24	1 l 9:12	0,4 l 8:08	1 dl 7:24
	1,5 l 11:07	1,5 l 13:33	0,6 l 12:13	1,5 dl 11:07
	2 l 14:49	2 l 18:04	0,8 l 16:18	2 dl 14:49
	2,5 l 18:31	2,5 l 22:35	1 l 20:22	2,5 dl 18:31
	3 l 22:15	3 l 27:06	1,2 l 24:26	3 dl 22:13
	3,5 l 25:57	3,5 l 31:37	1,4 l 28:30	3,5 dl 25:57
	4 l 29:38	4 l 36:06	1,6 l 32:34	4 dl 29:38
	4,5 l 33:20	4,5 l 40:37	1,8 l 36:38	4,5 dl 33:20
	5 l 37:02	5 l 45:08	2 l 40:42	5 dl 37:02

Výsledek?!

Tab. 1: Některé typické falešně pozitivní nálezy při imunochemickém skríníngu na psychoaktivní látky (volně podle Brahm a spol., 2010)

Možnost falešné positivity při vyšetření na psychoaktivní látku	
Některá antihistaminika a dekonjestiva	metamfetamin (pervitin)
Bupropion	metamfetamin (pervitin)
Clompramin	metadon
Sertralin	benzodiazepiny
Trazodin	metamfetamin (pervitin)
Venlafaxin	fencyklidin
Quinolonová antibiotika	opiáty
Ibuprofen	fencyklidin, kanabionoidy, barbituráty
Naproxen	kanabionoidy, barbituráty
Chlorpromazin	metamfetamin (pervitin), metadon
Promethiazin	metamfetamin (pervitin)
Quetiapin	metadon
Thioridazin	metadon
Dextromethorphan	fencyklidin
Ritalin	metamfetamin (pervitin)
Verapamil	metadon

Návykové látky

Práva a povinnosti zaměstnance

- Zaměstnanec je povinen nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz požívání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno [§ 106 odst. 4 písm. e) zák. práce].

Práva a povinnosti zaměstnance

- Zaměstnanec je povinen podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek [§ 106 odst. 4 písm. i) zák. práce].

Použitá literatura

- Gabrhelík, R., Orlíková, B. & Šejvl, J. (n.d.). Co dělat, když – intervence pedagoga. Rizikové chování ve školním prostředí. Rámcový koncept. Příloha č. 1: návykové látka. Dostupné na: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>. Staženo z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>, dne 12. 11. 2021.
- Kalina, K. a kol. (2003). Drogy a drogové závislosti. Praha: NMS.
- O'Brien, C. (2011). Addiction and dependence in DSM-V. *Addiction*, 106 (5): 866–7. DOI:10.1111/j.1360-0443.2010.03144.x.
- Vysokajová, M., Kahle, B., Randlová, N., Hůrka, P. et Doležilek, J. (2015). *Zákoník práce. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer.
- Draštík, A., Fremr, R., Durdík, T., Miroslav Růžička, M., Sotolář, A., Zezulová, J., Vočka, V. et al. (2015). *Trestní zákoník. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer.
- Zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
- Zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.
- Zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- Zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
- Vyhl. č. 37/2017 Sb., o elektronických cigaretách, náhradních náplních do nich a bylinných výrobcích určených ke kouření.
- Nař. vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek.
- Tpjn 301/2013, ze dne 13. března 2014, Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu k výkladu pojmu množství větší než malé u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku).

Použitá literatura

- Brahm NC, Yeager LL, Fox MD, Farmer KC, Palmer TA. Commonly prescribed medications and potential false-positive urine drug screens. Am J Health Syst Pharm. 2010;67(16):1344-50.
- Zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.
- Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce.
- Vyhl. 282/2016 Sb., o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních.
- Zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.
- Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- Zuklínová, M. (2014). Občanský zákoník – svazek II. § 655 - § 975 – komentář. Praha: Wolters Kluwer.
- NV č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.
- Zák. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).
- zák. č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- Zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Použitá literatura

- Zák. č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
- Záchranná brzda / staženo z https://www.metro.cz/Foto.aspx?r=metro-praha&c=A180808_162534_metro-praha_jsk&foto=JSK7531cb_IMG_20180808_090248.jpgJSK7531cb_IMG_20180808_090534.jpg, dne 12. 11. 2021.
- Sudoku / staženo z <https://sudokuonline.cz/info/>, dne 12. 11. 2021.
- Kouřící kluci (rizikové chování) / staženo z <https://www.zdravotnickýdeník.cz/2015/09/prevence-rizikoveho-chovani-u-deti-v-metodice-bodujeme-v-praxi-propadame/>, dne 12. 11. 2021.
- Elektronická cigareta / staženo z <http://www.elektronicka-cigareta.net/ecigareta/E-cigareta-eGo-CE-5-start-set-1100-mAh-1ks-cerna-zhavici-hlava-zdarma-d516.htm?tab=description>, dne 12. 11. 2021.
- Falešná cigareta / staženo z https://www.olo.cz/Falesna-cigareta-2-ks?gclid=CjwKCAiAm7OMBhAQEiwArvGi3lumHRhXNoLZn7XFcJc4Kat84FOct6j7bp5hESWtHZhC_yAT7prDeBoCKvQQAvD_BwE, dne 12. 11. 2021.
- Nikotinové sáčky / staženo z <https://www.extra.cz/chcete-si-vychutnat-chut-nikotinu-bez-zapachu-dymu-a-tabaku-je-to-mozne>, dne 12. 11. 2021.
- Dětské šampaňské / staženo z <https://www.akcnice.cz/spotřebitelský-test/test-dnes-dětské-sampanské/>, dne 12. 11. 2021.
- Šampaňské krteček pro děti Jablko Kiwi 0,7 l / staženo z https://vina.heureka.cz/sampanske-krtecek-pro-deti-jablko-kiwi-0_7-l/, dne 12. 11. 2021.

Použitá literatura

- Odbourávání alkoholu u muže / staženo z <https://www.blesk.cz/galerie/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=7>, dne 12. 11. 2021.
- Odbourávání alkoholu u ženy / staženo z <https://www.blesk.cz/galerie/radce-zdravi-a-zivotni-styl-zivotni-styl/602895/posilvestrovsky-alkoholovy-pomocnik-jak-rychle-se-vstrebava-alkohol?foto=8>, dne 12. 11. 2021.
- Neautorizované stanovisko MŠMT k testování; doručeno 12. 4. 2017 od Andrea Matějková, Moravskoslezský kraj, mailová komunikace.
- Draštík, A., Fremr, R., Durdík, T., Miroslav Růžička, M., Sotolář, A., Zezulová, J., Vočka, V. et al. (2015). *Trestní zákoník. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer.
- A co teď?? / staženo z <https://www.whitet.cz/domu/257-tri%C4%8Dko-a-co-te%C4%8F-p%C3%A1nsk%C3%A9d%C3%A1msk%C3%A9.html>, dne 12. 11. 2021.
- Test na drogy / staženo z <https://www.emimino.cz/detail-fotky/?imageId=7052464&target=www.emimino.cz%2Fdiskuse%2Fje-tento-test-na-drogy-pozitivny-411211%2F>, dne 12. 11. 2021.
- Lékařský znak / staženo z <https://www.vseruby-mesto.cz/sluzby/zdravotnicka-zarizeni/detsky-lekar/>, dne 12. 11. 2021.

Děkuji Vám za pozornost